

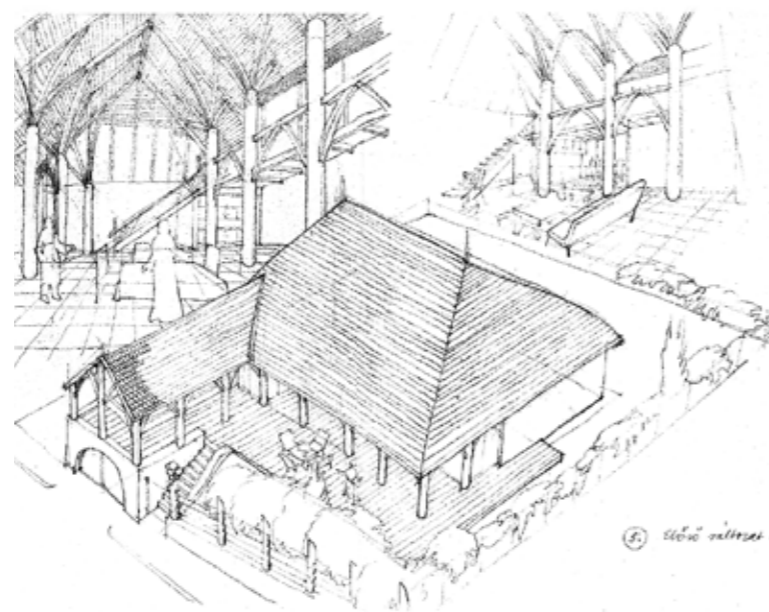
EGY HÁZ TÖRTÉNETE

Találkozások

Építész: **Makovecz Imre,**
Müller Csaba

Szöveg: **Müller Csaba**

Fotó: **Bíró István**

▲ Távlati kép és belső látvány, Makovecz Imre rajza

Jóval a Vándoriskolába való jelentkezésem előtt megkerestem a Mestert, csak úgy, majdnem ismeretlenül. Többszintes irodaépületbe érkeztem, a folyosó végén egy totemoszlopszzerű tábla, rajzokkal, szövegekkel, több rétegben, fönt szarvas, állatkoponya.

Bekopogtam minden egyeztetés, időpont-kérés nélkül Makovecz Imre irodájába. A Mester éppen egy ellipszis alakú ábrát rajzolt egy skiccpauszra. Elmondtam, ki vagyok, honnan jöttem, hogy már találkoztunk Kolozsváron, hogy tetszett, amit akkor mondtott volt a templomtervekről, és érdekelne, amit csinál. Bevitt a szomszédos irodába, a Triskellbe, és Turi Attilához fordult:

– Itt van ez a kolozsvári fiú, próbáljatok a kérdéseire normális válaszokat adni – azzal kiment. Pár perc múlva néhány katalógussal jött vissza. Találkozásunkat követően útmutatásuk alapján felkerestem a budapesti Gubcsi-házat, a Szentkirály utcai irodaházat, és a visegrádi, mogyoró-hegyi házakat. Megragadott sugárzó természetességük, eleganciájuk, szellemi telítettségük.

Vándoriskolai felvételi. Izgatottan adom elő a munkáimat. Most a mesterek véleménye következik. Makovecz: – Kérsz egy pohár bort?

Január 2-a, 3-a. A Kecse utcai irodába igyekszem, a Mesterrel kell találkoznom. Egy budapesti buszra szállok fel, és éppen vele találok szembe magam. Zavarban vagyok.

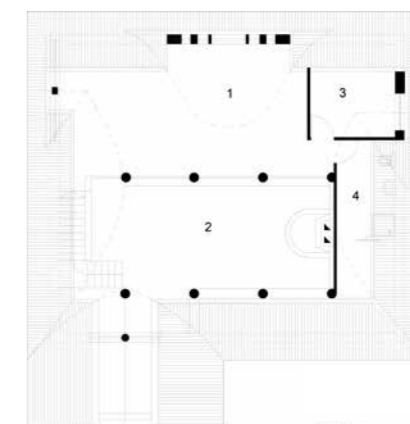
– Jó napot – mondja. Az órájára néz, szelíden megjegyzi:

– Müllerenek már az irodában kellene lennie... A város még kihalt, az utcán díszüket vesztett karácsonyfák.

– Láttál már ilyet? Alig teltek el az ünnepek, máris kidobják őket.

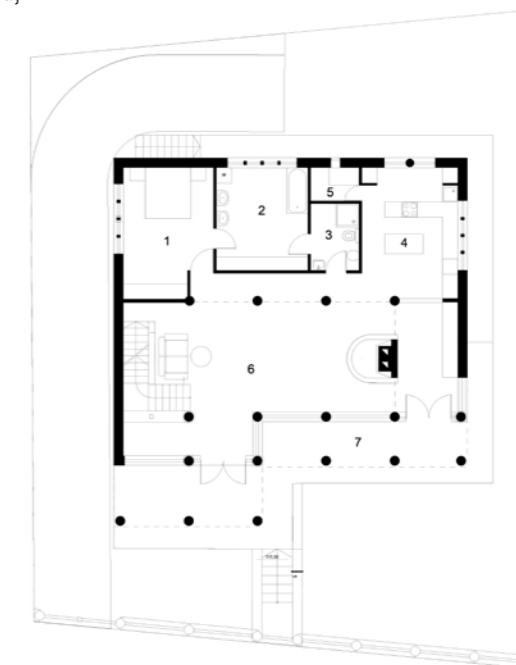
A virágárusnál már visszatér a jókedve, és meg is marad a továbbiakban.

Egyik alkalommal a szászrégeni házhöz – amit tőle kaptam vándoriskolai feladatként – készült rajzot vittem. Az Alpár Ignác által tervezett református templom szomszédságában terveztük a parókia épületét. Az első változatot elvetettük, de ezt most jónak találta. A következő nap a már emlí-

1 Galéria
2 Nappali légtér
3 Hálószoba
4 Fürdő

Tetőtéri alaprajz ▲

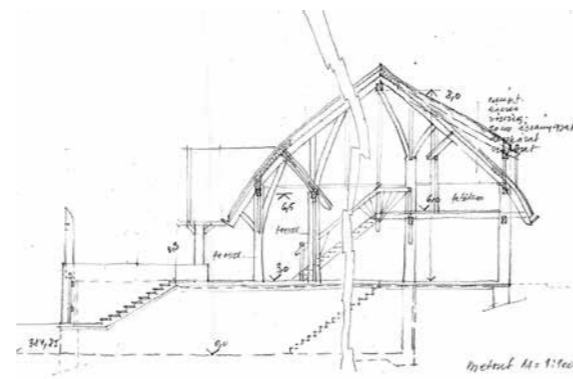

1 Hálószoba
2-3 Fürdő
4 Konyha
5 Kamra
6 Nappali
7 Terasz

Földszinti alaprajz ▲

Metszet, Makovecz Imre rajza

tett üzenetes táblán volt a rajzom: a levelés diófával, háttérben a templom tornyával, mellette Makovecz írásával Alpár Ignác, s a parókia képe fölött: Müller Csaba. Szárnyakat tudott adni bárkinek! Akkor nekem is.

Donát úti templom avatása. Bibza István tiszteletes úr a templomépítés gyönyörűségét drámáját tárja elénk, de egyszer csak elcsuklik a hangja. Még mielőtt bárki észbe kapna a több száz embernyi hallgatóságából, Imre ott terem mellette, fejét a tiszteletes fejéhez érinti néhány másodpercig, ő pedig testileg-lelkileg megerősödve folytathatta beszédét.

Akkor kerültem vele kapcsolatba, amikor ismereteket szerettem az építészet mágikus hatalmáról. Új lehetőségként jelent meg a steineri alapokon nyugvó organikus építészet ahhoz, hogy kapcsolatot keressék a fizikain túli világgal, és hogy mindez a magyarságom megélésével tegyem. Megérintett a hármasszótatú parasztház transzcendens vonatkozásairól szóló tanítás a szeres települések szerkezetéről, égi és földi minták egybevetéséről a népművészetben, az analógiák mágiaja, a lehetett volna világának párhuzamos jelenléte. Nagyon sokat tanultam az építészet gyakorlati megvalósításáról, a kupola- és toronyszerkezetekről, a hatékony vázlatkészítésről, de leginkább a világra eszmélésben, ébredésben kaptam felmérhetetlen segítséget és szeretetet.

Makovecz Imre tervein dolgozva feladatom – legalábbis erre az időre – a saját, egyéni útkeresésem ambíciója helyett a Mester szándékának maradéktalan és pontos közvetítése volt. Ezen túl kreatív empátiára is szükség volt a továbbgondoláshoz, folytatáshoz, mert nemcsak elfoglaltsága miatt bízta a tanítványaira a tervezés jelentős részét, hanem főleg azért, mert alkotó, erős egyéniségekben látta az élő építészet jövőjét. Ehhez hatalmas erőfeszítésre lenne szükség, olyan szabadságfokra, amit egyre nehezebb megvalósítani. Talán ez ma a legnagyobb kihívás!

Kolozsvárra (egy általam tervezett háztól néhány szomszédnyira) készített utolsó munkája ez a Szélső utcai családi ház, mely Egri István üvegművész és felesége, Szalma Csilla számára készült. A néhai sörgyárral szemben, a Monostor-negyed és a régi városközpont közötti területen, egy meredek utcában található szűk telekre épült a ház. A hatalmas tetőt egy íves támaszokban végződő oszlopsor tartja közepén opeionnal. Akár egy négyszögű jurta. A házavató ünnepséget is elterveztük, nagyon készültünk rá, de a kész házat ő már nem láthatta.

Építészet:
Makovecz Imre, Müller Csaba
Építész munkatárs: Kaucsár Beatrix
Statika: Dáné Rozália
Épületgépész:
Égly János épületgépész
Díszüvegek: Egri István
Ács munkák:
Blastyák Mihály és csapata

2011

THE HISTORY OF A HOUSE | ENCOUNTERS ARCHITECTURE: IMRE MAKOVECZ | CSABA MÜLLER PHOTOGRAPHY: ISTVÁN BÍRÓ

Architect Csaba Müller from Kolozsvár has fond memories of his formative years spent by the side of Imre Makovecz. I learned a lot about the practical execution of my architectural ideas, dome and tower structures, efficient drafting, communication with the client, but most importantly I received priceless love and guidance as regards my awakening to the world as an artist. The final work of the Master and his apprentice in Kolozsvár was a house built for the family of glass artist István Egri. It is built onto a narrow lot in a steep street. The huge roof is upheld by a line of columns ending in arched supports, with an opeion in the middle. Unfortunately, Imre Makovecz did not live to take part in the house-warming ceremony.